

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
освітнього ступеню *«бакалавр»*
галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*
спеціальності *071 «Облік і оподаткування»*
всіх форм навчання

Обговорено та рекомендовано
на засіданні кафедри економіки,
обліку і оподаткування
Протокол № 8 від 30 листопада
2022 р.

Чернігів 2022

ІСТОРИЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укл.: Сакун О.С. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 47 с.

Укладач:

Сакун Олександра Сергіївна,

доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

Відповідальний за випуск

Дерій Жанна Володимирівна,

доктор економічних наук, професор, в.о.
завідувача кафедри економіки, обліку і оподаткування НУ «Чернігівська політехніка»

Рецензент:

Акименко Олена Юріївна,

доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

ВСТУП

Дисципліна «Історія обліку і оподаткування» передбачає вивчення процесу історичного становлення та розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування. Історичні аспекти становлення й розвитку основ та методів організації практичного рахівництва, облікової науки і формування різноманітних теорій бухгалтерського обліку, вчень про рахунки і баланс об'єктивно визнаються важливою складовою теоретико-методичного забезпечення сучасних розробок стандартизованих систем обліку і оподаткування. Успішне засвоєння дисципліни дозволяє бакалавру обліку і оподаткування розширити коло застосування набутих знань та практичних навичок для вирішення практичних задач сучасного бухгалтерського обліку та оподаткування.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія бухгалтерського обліку і оподаткування» полягає у формуванні науково-професійного світогляду бакалавра спеціальності 071 Облік і оподаткування в області бухгалтерського обліку та оподаткування.

Основними завданнями вивчення дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти із питань:

- загальних методологічних підходів до вивчення історії бухгалтерського обліку та оподаткування;
- особливостей становлення облікових систем стародавнього світу та середньовіччя; формування бухгалтерської науки та оподаткування в країнах Європи;
- історії та розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні; особливостей сучасних облікових наукових шкіл України.

У підсумку вивчення дисципліни «Історія бухгалтерського обліку і оподаткування» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, за якого він повинен:

знати загальні методичні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку і оподаткування; історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування; особливості розвитку облікових наукових шкіл різних історичних періодів; історичні факти розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні.

вміти застосувати набуті знання в практичній діяльності за фахом з використанням наукового методу історизму; систематизувати історичний досвід становлення бухгалтерського обліку і оподаткування; використовувати отримані знання для здійснення діяльності за фахом.

Важливою умовою освітнього процесу під час вивчення дисципліни є дотримання здобувачами вищої освіти політики академічної доброчесності. Академічна доброчесність повинна бути забезпечена, зокрема, при виконанні рефератів та міні-лекцій (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Виконання рефератів та міні-лекцій на замовлення, підказки під час тестування вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

ТЕМА 1.

ІСТОРІЯ ЗАРОДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Теоретичні питання для обговорення

1. Історичні передумови виникнення обліку.
2. Періодизація розвитку бухгалтерського обліку.
3. Зародження обліку в різних країнах Давнього світу.

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. Охарактеризуйте період виникнення рахівництва. Назвіть перші основні прояви зародження обліку.
2. Дайте характеристику історичним передумовам виникнення господарського обліку. Як історично розвивався процес освоєння чисел і підрахунків?
3. Наведіть приклади виникнення перших облікових документів та облікових пристроїв. Які облікові документи використовували у країнах Стародавнього Сходу?
4. Наведіть особливості облікової системи Стародавнього Єгипту. Охарактеризуйте облікові прийоми Стародавнього Вавилону.
5. Розкрийте особливості облікової системи Китаю.
6. Дайте характеристику особливостей облікової системи в Стародавній Греції.
7. Охарактеризуйте етап розвитку обліку, пов'язаний із виникненням грошей.
8. Яке значення Аристотеля в розвитку обліку Стародавньої Греції?
9. Охарактеризуйте значення банківських установ в обліковій системі Стародавньої Греції.
10. Якими новими ідеями збагатили римляни бухгалтерську практику?

Тематика рефератів

1. Історичні передумови виникнення бухгалтерського обліку.

2. Бухгалтерський облік: наука, мистецтво чи ремесло?
3. Визначення поняття „рахівництво” в різних літературних джерелах.

Тематика для підготовки міні-лекції з презентацією

1. Основні періоди розвитку бухгалтерського обліку.
2. Бухгалтерський облік Стародавньої Індії
3. Схожі та відмінні риси між стародавніми системами розвитку обліку в Стародавній Греції та Римі.

Тестові завдання

1. Бухгалтерія як практична діяльність існує більше ніж:
 - а) 6 000 років;
 - б) 500 років;
 - в) 100 років.

2. Державне рахівництво, тобто облік доходів і видатків на державному рівні, зародилося у:
 - а) Стародавній Греції;
 - б) Стародавньому Єгипті;
 - в) Стародавньому Римі;
 - г) Вавилоні.

3. Первісними носіями обліку в Єгипті були:
 - а) глиняні пластинки – „картки”;
 - б) папірус;
 - в) черепки;
 - г) горнята та камінчики.

4. Перші уявлення про оцінку пов'язані із системою облікових реєстрів:
 - а) Стародавнього Риму;

- б) Стародавньої Греції;
- в) Стародавнього Єгипту;
- г) Індії.

5. Інвентарний рахунок уперше було винайдено:

- а) у Стародавньому Єгипті;
- б) у Китаї;
- в) у Стародавній Греції;
- г) у Персії.

6. Вперше поняття матеріальної відповідальності виникло в:

- а) Китаї;
- б) Стародавньому Єгипті;
- в) Стародавній Греції;
- г) у Вавилоні.

7. Основним обліковим прийомом у Стародавньому Єгипті була:

- а) інвентаризація;
- б) контокорент;
- в) калькуляція;
- г) звітність.

8. Перше свідцтво повної системи подвійної бухгалтерії знайдено в муніципальних записах Генуї в XIII ст.:

- а) так;
- б) ні.

9. Виникнення рахівництва як практичної діяльності вчені пов'язують з епохою Відродження:

- а) так;

б) ні.

10. Облік у Стародавньому Єгипті був лише немайновим і орієнтувався на реєстрацію прав та зобов'язань, що виникали в процесі торгівлі:

а) так;

б) ні.

11. Поняття контокоренту вперше з'явилося в Іудеї:

а) так;

б) ні.

12. Персія відома тим, що в ній зародилися елементи документування руху запасів:

а) так;

б) ні.

13. Елементи прибутково-видаткового обліку вперше виникли у:

а) Вавилоні;

б) Єгипті;

в) Китаї.

14. Перша форма бухгалтерського обліку з'явилась в:

а) I-II ст. до н.е.;

б) XV ст.;

в) кінці XIX - початку XX ст.

15. Систему безготівкових розрахунків у своїй діяльності вперше почали застосовувати:

а) давньогрецькі банки;

б) єгипетські банки;

в) іудейські банки.

ТЕМА 2.

ФОРМАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКОВИХ ЗАПИСІВ І ЗАРОДЖЕННЯ ПОДВІЙНОЇ БУХГАЛТЕРІЇ

Теоретичні питання для обговорення

1. Облік у період раннього Середньовіччя.
2. Зміст та значення в історії обліку «Трактату про рахунки і записи».
3. Поширення подвійного запису у різних країнах світу.

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. Назвіть першу друковану працю з бухгалтерського обліку. Хто і коли її написав? Кого вважають автором формування подвійної бухгалтерії? Яке ваше ставлення щодо авторства подвійного запису в Італії?
2. Охарактеризуйте зміст і структуру праці Л. Пачолі «Трактат про рахунки і записи». Охарактеризуйте внесок Л. Пачолі у розвиток обліку.
3. Сформулюйте правила та постулати бухгалтерського обліку, вироблені Л. Пачолі. Який вплив мала праця Л. Пачолі «Трактат про рахунки і записи» на розвиток бухгалтерського обліку?
4. Вкажіть автора, який вперше описав староіталійську особливості.
5. Охарактеризуйте спосіб здійснення облікових записів, запропонований Л. Пачолі, за допомогою трьох книг. Назвіть італійських послідовників Б. Котрульї та Л. Пачолі стосовно поширення бухгалтерського обліку на інші сфери економіки та його розвиток в Італії в XVI-XVII ст.
6. Охарактеризуйте внесок Іспанії у розвиток бухгалтерського обліку в XVI-XVII ст.
7. Наведіть основні складові внеску Німеччини у розвиток бухгалтерського обліку в XVI-XVII ст.
8. Розкрийте змістові і методичні складові внеску, зробленого вченими Нідерландів у розвиток бухгалтерського обліку в XVI-XVII ст.
9. Охарактеризуйте доробки вчених Англії, які сприяли розвитку бухгалтерського обліку в XVI-XVII ст.

10. Який загальний висновок можна зробити з доробку і напрацювань, що забезпечили якісні зміни у розвитку бухгалтерського обліку в країнах Європи у XVI-XVII ст.?

Тематика рефератів

1. Життєвий шлях та основні наукові праці Луки Пачолі.
2. Лука Пачолі й сучасність.
3. Історичні передумови виникнення подвійної бухгалтерії.

Тематика для підготовки міні-лекції з презентацією

1. Уніграфічна (проста) парадигма обліку: сутність та основні етапи розвитку.
2. Історія розвитку камеральної парадигми обліку.
3. Особливості розвитку бухгалтерського обліку в епоху Середньовіччя.

Тестові завдання

1. Середньовічна парадигма обліку, згідно з якою основним об'єктом обліку є каса, виплати з неї та очікувані надходження, називається:
 - а) камеральною;
 - б) простою;
 - в) складною;
 - г) подвійною.
2. У трактаті Л. Пачолі «Про рахунки та записи» розкривається порядок здійснення облікових записів за всіма операціями за допомогою трьох книг:
 - а) Меморіал, Журнал, Головна книга;
 - б) Меморіал, Журнал, Касова книга;
 - в) Журнал, Головна книга, Копіювальна книга.
3. Першою працею з бухгалтерії вважається:
 - а) трактат «Про рахунки та записи» Л. Пачолі;

- б) «Про торгівлю і досконалого купця» В. Котрулі;
- в) «Керівництво для господарств» А. ді Піетро.

4. У трактаті «Про рахунки та записи» Л. Пачолі рекомендував купцям:

а) включати до інвентарю не тільки майно, необхідне для торгівлі, але й особисте майно; розпочинати опис завжди з таких речей, які є більш цінними і легко втрачаються; увесь інвентар скласти до одного часу;

б) включати до інвентарю тільки майно, необхідне для торгівлі; використовувати єдиний грошовий вимірник; вести опис цінностей у хронологічній послідовності;

в) включати до інвентарю не тільки майно, необхідне для торгівлі, але й для інших галузей; позначати в інвентарю рік, число, а також місце складання; розпочинати опис цінностей тільки з нерухомого майна.

5. Яке з наведених нижче тверджень не відповідає принципам староіталійської форми рахівництва:

а) кожна операція оформлюється окремою журнальною статтею;

б) хронологічний і систематичний записи відокремлюються один від одного;

в) поряд із синтетичними в Головній книзі відкриваються аналітичні рахунки.

6. На підставі вивченого вами трактату «Про рахунки та записи» Л. Пачолі знайдіть правильне твердження:

а) Меморіал - це книга, куди купець записував усі свої торговельні операції в хронологічній послідовності;

б) Журнал був секретною книгою, в якій купець міг відобразити все, що вважав своєю власністю, як у рухомому, так і нерухомому майні;

в) Головна книга - реєстр обліку, у якому купець відображав усі свої справи, великі й малі, у тому порядку, в якому вони виникали, день за днем, година за годиною.

7. Основною відмінністю староіталійської форми обліку від нової італійської форми, запропонованої Ф. Гаратті у 1688 р., є:

- а) поділ рахунків на синтетичні й аналітичні;
- б) здійснення записів у хронологічному та систематичному порядку;
- в) ведення допоміжних книг (замість Меморіалу й Журналу), з яких підсумкові записи переносилися в Головну книгу;
- г) відмова від обов'язкового ведення журналу.

8. Перша спроба побудувати єдиний план рахунків була здійснена:

- а) А. де Граафом;
- б) Е. Дегранжем;
- в) І.Ф. Шером;
- г) Л. Пачолі.

9. Автором американської форми рахівництва (Журнал-Головна, 1795 р.) є:

- а) Е. Дегранж;
- б) Г. Фор;
- в) Т. Джонс;
- г) Л. Герберт.

10. У Голандії у XVI-XVIII ст. відбувається поширення подвійного запису за такими напрямками:

- а) удосконалення форм рахівництва, розроблення й удосконалення планів рахунків, поділ рахунків на синтетичні та аналітичні;
- б) аналіз проблем складання звітності, розробка стандартів обліку, удосконалення форм обліку, створення балансових теорій;

в) удосконалення класифікації рахунків та розроблення першого плану рахунків, макрооблік, створення рахункових теорій, поширення подвійної бухгалтерії на всі галузі господарства й державні установи.

11. Принцип обліку, відповідно до якого за кожним рахунком стояла певна персона, називається:

- а) персоніфікацією;
- б) дуалістичністю;
- в) позитивізмом.

12. Вченим, який запропонував англійську систему рахівництва, що базувалася на односторонньому обліку фактів господарського життя за умови використання різних математичних знаків, був...

- а) Г'ю Олдкастл;
- б) Джеймс Піл;
- в) Джон Веддінгтон;
- г) Томас Джонс.

13. В Німеччині велика увага приділялась....

- а) веденню Касової книги;
- б) викладанню рахівництва;
- в) веденню особових рахунків;
- г) методам калькуляції.

14. Підчас створення торговельного статуту „Ордоннанс” („Комерційний кодекс”) Ж.Б. Кольбер для укладання окремих положень запросив...

- а) Ж. Саварі;
- б) П. Савонна;
- в) Матьє де ла Порта;
- г) Самуель Рікара;

15. У Німеччині першою друкованою працею з обліку була праця...

- а) Й. Готліба;
- б) Ф. Гельвіга;
- в) Г. Грамматеуса;
- г) Дж. Піла.

ТЕМА 3.

СТАНОВЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Теоретичні питання для обговорення

1. Облік на території України в дослов'янський період.
2. Облік на території України в період княжої та польсько-литовської доби.
3. Бухгалтерський облік в Україні у XIV-XVIII ст.
4. Облік в Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст.
5. Бухгалтерський облік в Україні у радянський період.
6. Виникнення та розвиток української бухгалтерської школи.

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. Дайте характеристику історичної періодизації праісторичного розвитку України та виникнення облікової культури. Чим характерні для подальшого розвитку правової держави та ведення обліку в Київській Русі періоди за часів князювання Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха?

2. Охарактеризуйте збірник «Руська правда», який вплив він мав на розвиток обліку в Україні у період з XI до XII ст.?

3. Який вплив на розвиток бухгалтерського обліку в Україні наприкінці XV ст. мали монастирі?

4. Наведіть характерні особливості обліку в Запорізькій Січі. У чому полягає роль І. Мазепи в розвитку державних та гетьманських фінансів, державного та

монастирського господарства та їхнього впливу на ведення бухгалтерського обліку?

5. Який вплив на бухгалтерський облік в Україні мало імперське колоніальне панування Австро-Угорської імперії на заході України та Росії на сході?

6. Охарактеризуйте розвиток обліку в Галичині в XVIII-XX ст. Як розвивався облік на східноукраїнських землях в XVIII-XX ст.?

7. Який внесок у ведення бухгалтерського обліку зробили окремі економісти і підприємці Галичини наприкінці XIX – на поч. XX ст.? назвіть найвідоміших з них.

8. Охарактеризуйте етапи розвитку бухгалтерського обліку в Україні у радянський період.

9. Як розвивався облік у торгівлі за радянських часів? Охарактеризуйте розвиток обліку в сільському господарстві за радянських часів.

10. Охарактеризуйте виникнення та розвиток української наукової школи.

Тематика рефератів

1. Розвиток бухгалтерського обліку на західно-українських землях у першій половині XX ст.

2. Історичний процес становлення бухгалтерського обліку в незалежній Україні.

3. Сучасні напрямки та перспективи розвитку української бухгалтерської школи.

Тематика для підготовки міні-лекції з презентацією

1. Підготовка бухгалтерських кадрів в Україні.

2. Зарубіжний та український облік в умовах розгортання науково-технічної революції.

3. Впровадження МСФЗ в Україні.

Тестові завдання

1. Формування національної системи бухгалтерського обліку в незалежній Україні розпочалося:
 - а) у 1999-2001 рр.;
 - б) у 1945-1991 рр.;
 - в) починаючи з 1991 р.

2. На розвиток обліку України-Русі в IX-XIII ст. значно вплинули:
 - а) облікова культура Сходу;
 - б) облікова культура та мистецтво Європи;
 - в) облікова культура Японії.

3. Починаючи з XVI до середини XVII ст. в Україні переважала:
 - а) німецька бухгалтерія;
 - б) французька бухгалтерія;
 - в) італійська бухгалтерія.

4. Характерними особливостями обліку в Запорізькій Січі були:
 - а) детальне й окреме введення спеціальних книг обліку доходів і видатків, касових операцій і матеріальних цінностей;
 - б) відокремлення обліку козацьких державних фінансів від особистого майна гетьмана;
 - в) складання звіту, що подавався кошовому отаманові та Козацькій Раді.

5. Факторами, що гальмували розвиток обліку в Україні в різні часи, були такі історичні події:
 - а) прийняття християнства (988 р.);
 - б) монголо-татарська навала (1237-1241р.);
 - в) національно-визвольний рух на західноукраїнських землях (1848- 1849 рр.);

г) прийняття указу Катерини II про закріпачення селян Лівобережної України (1783 р.).

6. Облік у монастирях України в XIII ст. був організований за принципами:

- а) подвійної бухгалтерії;
- б) простої бухгалтерії;
- в) камеральної бухгалтерії.

7. В Україні з XVI до середини XVII найбільш поширеними працями серед обліковців були праці:

а) В. Котрулі „Про торгівлю і досконалого купця” і Л. Пачолі „Про рахунки та записи”;

б) М. де ла Порта „Керівництво для купця і бухгалтера”; І. Готліба „Німецька бухгалтерія доступна для господарів або товаришів: за італійським способом”;

в) А. ді Піетро „Керівництво для господарів”, А. Граафа „Керівництво по веденню італійської бухгалтерії”.

8. Сучасними видатними представниками української школи обліку є:

- а) Ф.Ф. Бутинець, М.В. Кужельний, М.С. Пушкар, М.Я. Дем'яненко;
- б) О.М. Галаган, Р.Я. Вейцман, М.С. Лунський, І.Р. Ніколаєв;
- в) Я.В. Соколов, Т.М. Малькова, М.С. Помазков, М.І. Баканов.

9. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" був прийнятий:

- а) 26 січня 1993 р.;
- б) 20 жовтня 1998 р.;
- в) 16 липня 1999 р.

10. Пріоритетними напрямками розвитку обліку в Україні є:

а) наближення бухгалтерського й податкового обліку; удосконалення теоретичних основ обліку з урахуванням найкращих наукових здобутків вчених світових шкіл обліку;

б) поділ обліку на фінансовий та управлінський; широке використання нормативного методу обліку витрат; посилення ролі калькуляції в ціноутворенні;

в) використання в обліку високих технологій, включаючи всі форми комп'ютерних систем, робототехніку та біоінженерію; використання наукових прогнозів в обліку.

11. Засновником Чернігівської наукової бухгалтерської школи є...

а) В.Ф. Палій;

б) В.С. Ленъ;

в) Ю.Я. Литвин;

г) Ф.Ф. Бутинець.

12) Український вчений зі світовим ім'ям, А.М. Кузьмінський брав активну участь у роботі...

а) Європейської асоціації бухгалтерів;

б) Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;

в) Міжнародної асоціації бухгалтерів;

г) Міжнародної спілки аудиторів.

13) Внесок М. І. Туган-Барановського в розвиток бухгалтерського обліку полягає у:

а) поділив облікові прийоми на чотири групи: спостереження, класифікацію, індукцію та дедукцію, синтез та аналіз;

б) запропонував ведення бухгалтерського обліку за двома напрямками залежно від кількості господарських операцій;

в) визначив валовий прибуток як величину вироблених цінностей;

г) розвинув теорію бухгалтерського обліку витрат і калькулювання собівартості продукції в ключових галузях промисловості.

14. П.П. Німчинов працював ...

а) головним бухгалтером, ревізором, завідував кафедрою бухгалтерського обліку в промисловості Київського інституту народного господарства;

б) головним редактором видання “Господарський часопис”;

в) головою товариства “Сільський господар”;

г) математиком.

15. Вищі комерційні школи були створені в таких українських містах:

а) Львів і Тернопіль;

б) Харків і Київ;

в) Одеса та Чернігів;

г) Луганськ і Донецьк.

ТЕМА 4.

ОБЛІКОВІ ТЕОРІЇ ТА СВІТОВІ БУХГАЛТЕРСЬКІ ШКОЛИ

Теоретичні питання для обговорення

1. Поняття та сутність облікових теорій
2. Зародження французької, італійської та німецької бухгалтерських шкіл.
3. Формування англійської та англо-американської бухгалтерських шкіл.
4. Становлення української бухгалтерської школи

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. Наведіть аргументацію про те, що в Італії наприкінці XIX ст. розпочався новий етап у розвитку бухгалтерської науки.
2. У чому полягає сутність юридичного й економічного напрямків обліку?
3. Охарактеризуйте найважливіші наукові здобутки в розвитку бухгалтерського обліку в Італії. Хто був їх представником?
4. Назвіть основні бухгалтерські школи в Італії. Які основні ідеї в обліку характерні для них у XIX ст.?
5. Охарактеризуйте юридичний аспект бухгалтерської школи Італії та її представників. Охарактеризуйте економічний аспект бухгалтерської школи Італії та її представників.
6. У чому полягає внесок французьких учених у розвиток бухгалтерського обліку як науки наприкінці XIX – на початку XX ст.? Порівняйте окремі наукові підходи до бухгалтерського обліку представників французької та італійської шкіл у XIX ст.
7. Який внесок зробили в розвиток бухгалтерської науки вчені німецької школи у XIX ст., і хто її найвідоміші представники? Який внесок у розвиток бухгалтерської науки зробив швейцарський вчений І. Шер? У чому полягає процедурний напрямок німецької бухгалтерії?

8. Які особливості розвитку обліку як науки в англomовних країнах? У чому полягає сутність позитивізму в обліку Великобританії та США?

9. Назвіть найвідоміших представників англо-американської школи початку ХХ ст. та охарактеризуйте їхній внесок у розвиток управлінського підходу до обліку.

10. Охарактеризуйте наукові школи бухгалтерського обліку в Україні.

Тематика рефератів

1. Розвиток балансових теорій (абсолютного, динамічного й номінального балансу) в історії обліку.

2. Теорії аналітичного характеру (мінова, логічна), їх значення в обліку.

3. Історія розвитку бухгалтерського обліку й контролю в Україні різних періодів.

Тематика для підготовки міні-лекції з презентацією

1. Особливості розвитку української школи обліку в період непу й після грошової реформи.

2. Розвиток обліку в період Великої Вітчизняної війни (1941- 1945) і в повоєнні часи (1945-1991).

3. Сучасні напрямки розвитку української бухгалтерських шкіл.

4. Вплив західних світових бухгалтерських шкіл на формування української школи обліку.

Тестові завдання

1. Сучасний юридичний напрям облікових теорій представлений такими теоріями:

а) податкова, правова, біхевіористична, етична;

б) правова, психологічна, етична, логічна;

в) податкова, правова, біхевіористична, мінова;

г) мінова, філософська, одного ряду рахунків, двох рядів рахунків.

2. Учення про відкриття та ведення рахунків (економологія), що пояснювало подвійний запис виходячи з логічного закону причинно-наслідкового зв'язку: запис по кредиту - де причина, по дебету - наслідок, запропонував:

- а) М.С. Лунський;
- б) Л.І.Гомберг;
- в) А.М. Вольф;
- г) Є.Є. Сіверс.

3. Теорія обліку, відповідно до якої за всіма рахунками однаково відображають зміни на дебетовій стороні статті зі знаком (+), а на кредитовій - зі знаком (-), дістала назву:

- а) теорія трьох рядів рахунків;
- б) теорія одного ряду рахунків;
- в) теорія двох рядів рахунків.

4. Представники якої школи спробувати поєднати юридичні та економічні аспекти обліку:

- а) венеціанської;
- б) тосканської;
- в) ломбардської;
- г) туринської.

5. Основний напрямок німецької школи:

- а) економічний;
- б) юридичний;
- в) процедурний;
- г) статистичний.

6. Які дві альтернативні течії (школи) сьогодні виділяють в англомовній обліковій думці:

- а) інституалістська та позитивістська;
- б) інституалістська та персоналістична;
- в) позитивістська та персоналістична;
- г) персоналістична та матеріалістична.

7. У якій школі бухгалтерського обліку найпоширенішим напрямком розвитку обліку був позитивізм:

- а) німецька;
- б) французька;
- в) італійська;
- г) англо-американська.

8. Назвіть вченого англо-американської школи, який був засновником системи «стандарт-кост»:

- а) Ч. Кларк;
- б) Р. Антоні;
- в) Ч. Гаррісон;
- г) Д.О. Мей.

9. Автором балансової теорії, відповідно до якої бухгалтерський баланс є наслідком подвійного запису, є:

- а) О.М. Галаган;
- б) М.С. Лунський;
- в) Е. Шмаленбах;
- г) І.Ф. Шер.

10. Яка школа розглядала баланс як рівність прав і обов'язків суб'єктів господарювання:

- а) німецька;
- б) італійська;
- в) французька;
- г) англо-американська.

11. Однією з основних відмінностей німецької школи від італійської та французької є:

- а) вивчення бухгалтерського обліку від балансу до рахунків;
- б) трактування бухгалтерії як частини юриспруденції;
- в) визначення метою бухгалтерського обліку управління ресурсами.

12. Біхевіористичний підхід в американському трактуванні бухгалтерського обліку в ХХ ст. полягав у тому, що:

- а) обліковий процес розглядали як процес поведінки бухгалтерів;
- б) метою обліку вважали калькулювання собівартості продукції;
- в) основним завданням обліку вважалось складання фінансової звітності;
- г) мету обліку вбачали в забезпеченні інформацією процесу управління.

13. Українську бухгалтерську школу започаткував:

- а) П.П. Німчинов;
- б) І.В. Малишев;
- в) Ю.Я. Литвин;
- г) Ф.Ф. Бутинець.

14. До представників української школи бухгалтерського обліку належать:

- а) Ф.Ф. Бутинець, М.В. Кужельний, Я.В. Соколов, М.Т. Білуха;
- б) В.Ф. Палій, Ф.Ф. Бутинець, М.С. Пушкар, О.С. Бородкін,
- в) Я.В. Соколов, Т.М. Малькова, І.В. Малишев, Н.М. Малюга.

15. Створення систем обліку витрат: «стандарт-кост», «директ-костинг», «центри відповідальності», «диференційна система» було досягненням:

- а) української школи;
- б) англо-американської школи;
- в) німецької школи;
- г) французької школи.

ТЕМА 5.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У КРАЇНАХ СВІТУ У ХХ СТОЛІТТІ

Теоретичні питання для обговорення

1. Розвиток обліку в англomовних країнах.
2. Розвиток обліку в європейських країнах.
3. Національні системи обліку
4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. За якими напрямками розвивався облік в англomовних країнах у ХХ ст.? Охарактеризуйте еволюцію управлінського обліку в англomовних країнах у ХХ ст.
2. Охарактеризуйте стандарти ведення обліку і звітності у Великобританії у ХХ ст. Охарактеризуйте стандарти ведення обліку та звітності в США у ХХ ст.
3. За якими напрямками розвивався облік у Європейських країнах у ХХ ст.
4. Виділіть актуальні питання розвитку обліку в Франції у ХХ ст.
5. Поясніть, у чому полягали напрямки розвитку обліку у Німеччині в ХХ ст.
6. У чому полягають відмінності між основними національними системами бухгалтерського обліку?
7. У яких країнах з'являються перші стандарти ведення бухгалтерського обліку та складання звітності?

8. Розкрийте процедуру створення МСБО. Охарактеризуйте розвиток МСБО. Яке значення у розумінні сутності МСБО має Концептуальна основа складання та подання фінансових звітів?

Тематика рефератів

1. Фактори формування обліку в різних країнах світу у ХХІ ст.
2. Вплив професійних організацій на розвиток обліку в різних країнах світу у ХХ ст.
3. Комерційна освіта та підготовка облікових працівників у країнах світу (ХХ ст.).

Тематика для підготовки міні-лекції з презентацією

1. Вплив зарубіжних моделей обліку на розвиток облікової практики в країнах світу у ХХІ ст.
2. Міжнародні стандарти ведення бухгалтерського обліку та складання звітності.
3. Історичний розвиток та принципи побудови планів рахунків різних країн світу.

Тестові завдання

1. Видатними представниками юридичного напрямку у Франції у ХХ ст. були:
 - а) Ш. Пангло, Ж.Б. Дюмарше, Ж. Бурнисьєн, Р. Делапорт;
 - б) Л. Батардон, А. Бомон, Р. Лефор, Л. Соверен;
 - в) Р. Делапорт, Ж.Б. Дюмарше, А. Лефевр, Г. Фор.
2. Тимчасове положення про принципи бухгалтерського обліку було опубліковане:
 - а) Інститутом присяжних бухгалтерів Англії та Уельсу (1880);
 - б) Американською бухгалтерською асоціацією (1936);

в) Канадським комітетом зі стандартів бухгалтерського обліку (1973).

3. У США характерними особливостями обліку в ХХ ст. були:

- а) введення карткових форм, співіснування двох видів балансу - податкового й комерційного;
- б) упровадження подвійної бухгалтерії, уніфікація планів рахунків;
- в) розвиток законодавчих норм, що регулюють діяльність та облік корпорацій і введення стандартів бухгалтерського обліку.

4. За суб'єктивно-географічною ознакою облікові системи поділяються на:

- а) англо-американську, французьку, змішану;
- б) англо-американську, континентальну, південноамериканську;
- в) англо-американську, ісламську, французьку.

5. Характерні риси англо-американської системи обліку:

- а) потужний вплив ЄС, орієнтація обліку й звітності на інтереси державного управління оподаткуванням, тісний зв'язок із банками, детальна юридична регламентація обліку й звітності;
- б) жорстко визначена облікова політика, уніфікація принципів обліку, високий рівень інфляції, жорсткий контроль доходів фірм і населення;
- в) наявність великої кількості транснаціональних корпорацій, розвинутий ринок цінних паперів, орієнтація ринку на потреби інвесторів та кредиторів, високий рівень професійної бухгалтерської підготовки.

6. До континентальної системи обліку належать такі країни:

- а) Австрія, Алжир, Бельгія, Греція, Єгипет, Іспанія, Італія, Люксембург, Норвегія, Франція, Німеччина, Швеція, Швейцарія, Японія;
- б) Аргентина, Бразилія, Болівія, Парагвай, Перу, Чилі, Еквадор;
- в) США, Великобританія, Австралія, Гонконг, Ізраїль, Ірландія, Ісландія, Індія, Канада, Кіпр, Мексика, Нідерланди, Центральна Америка.

7. Провідною професійною недержавною організацією США в сучасних умовах є:

- а) Американський інститут присяжних бухгалтерів;
- б) Інститут присяжних бухгалтерів державних фінансових організацій;
- в) Управління зі стандартів бухгалтерського обліку Канади.

8. Перехід від соціалістичного обліку до ринкових методів і форм обліку в Україні відбувається:

- а) з 1991 р.;
- б) з 1965 р.;
- в) з 1945 р.;
- г) з 1932 р.

9. Національні стандарти бухгалтерського обліку – це:

- а) правила, якими слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності;
- б) загальні базові положення обліку, очевидність яких не викликає сумніву;
- в) нормативи з бухгалтерського обліку, які видаються для використання всередині певної країни й не суперечать Міжнародним стандартам.

10. Англо-американська система обліку охоплює такі країни:

- а) Австрія, Алжир, Бельгія, Греція, Єгипет, Іспанія, Італія, Люксембург, Норвегія, Португалія, Франція, Німеччина, Швеція, Швейцарія, Японія;
- б) Аргентина, Бразилія, Болівія, Парагвай, Перу, Чилі, Еквадор;
- в) Великобританія, Австралія, Гонконг, Ізраїль, Ірландія, Ісландія, Індія, Канада, Кіпр, Мексика, Нідерланди, Центральна Америка;

г) Австрія, Алжир, Бельгія, Греція, Єгипет, Ірландія, Ісландія, Індія, Канада, Кіпр, Мексика, Нідерланди, Центральна Америка.

11. Які існують стандарти бухгалтерського обліку?

- а) національні, регіональні, міжнародні;
- б) континентальні, англо-американські, азіатські;
- в) міжрегіональні, регіональні, міжнародні;
- г) національні, міжнаціональні, регіональні

12. Комітет з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку було створено у

- а) Вашингтоні;
- б) Бостоні;
- в) Лондоні;
- г) Брюсселі.

13. Рада з МСБО обирається строком на ...

- а) 5 років;
- б) 2,5 роки;
- в) 3 роки;
- г) 4 роки.

14. До складу якого органу Комітету з МСБО входять представники міжнародних організацій розробників та користувачів фінансових звітів, фондових бірж та організацій, які регулюють обсяг цінних паперів?

- а) Рада з МСБО;
- б) Консультативна група;
- в) Дорадча рада;
- г) Стратегічна робоча група.

15. Постійний комітет з тлумачень було створено з метою...
- а) сприяння прийняттю МСБО;
 - б) поширення і забезпечення суворого дотримання даних стандартів;
 - в) своєчасного розгляду питань, які виникають у практиці застосування МСБО;
 - г) змін у порядку голосування з питань прийняття стандартів та інтерпретацій.

ТЕМА 6. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ

Теоретичні питання для обговорення

1. Періодизація історії оподаткування.
2. Розвиток оподаткування в епоху середньовіччя.
3. Історія оподаткування в Україні

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які критерії лежать в основі періодизації становлення та розвитку податків?
2. Чому на другому етапі еволюції оподаткування кількість податків була надто великою?
3. Чим зумовлено перетворення податків на основне джерело доходів бюджету на третьому етапі їх еволюції?
4. Охарактеризуйте історичні етапи становлення та розвитку служби контролю за оподаткуванням.
5. Охарактеризуйте розвиток непрямого оподаткування на різних історичних етапах.
6. Чим зумовлене виникнення надзвичайних податків в різних країнах світу?
7. Які особливості історичного розвитку мита?

Тематика рефератів

1. Зародження оподаткування в Стародавньому світі
2. Податкова система в Україні часів козацької доби
3. Сучасні тенденції розвитку податкової системи України

Тематика для підготовки міні-лекцій з презентацією

1. Незвичайні податки: історія та сучасність
2. Історія розвитку оподаткування зарубіжної країни (на вибір)
3. Теорії виникнення податків та оподаткування

Тестові завдання

1. У рабовласницькому ладі податки стягувалися:
 - а) у вигляді оброку;
 - б) грошима;
 - в) у вигляді трудових повинностей;
 - г) участю у суспільних заходах.

2. Другий етап еволюції оподаткування характеризується:
 - а) нерозвиненістю і випадковим характером податків;
 - б) тим, що податки стають постійним джерелом державних доходів;
 - в) тим, що податки стають основним джерелом доходів бюджету;
 - г) тим, що основна роль відводиться прямим податкам.

3. Домени як основний вид державних доходів епохи раннього середньовіччя – це:
 - а) фіскальні права, дохідні прерогативи казни, які остання брала в своє виняткове користування, вилучивши їх з приватного обороту;
 - б) доходи від використання державного майна, казенних земель і лісів;
 - в) різновид податку на нерухоме майно;
 - г) частина зі всього, що добувала своєю працею людина.

4. Перші ознаки сучасної податкової системи з'явилися у:

- а) Стародавній Греції;
- б) Стародавньому Римі;
- в) Стародавньому Єгипті;
- г) Східній Європі.

5. На третьому етапі еволюції оподаткування у структурі податкових систем розвинутих країнах акцент робиться на переважанні:

- а) соціальних платежів;
- б) непрямих податків;
- в) прямих податків;
- г) майнових податків.

6. В якій країні вперше з'явився поземельний податок?

- а) Італія;
- б) Франція;
- в) Німеччина;
- г) Англія.

7. Різновидом поземельного податку були ...

- а) податі з рудників;
- б) десятина;
- в) акцизи;
- г) митні збори.

8. В якій країні сплата подушного податку свідчила про низький соціальний рівень людини?

- а) Англія;
- б) Данія;
- в) Німеччина;

г) Франція.

9. Акцизи як форма податку з'явилися у ...

- а) Франції;
- б) Голандії;
- в) Німеччині;
- г) Англії.

10. Мита в епоху Середньовіччя стягувалися не тільки на державних кордонах?

- а) так;
- б) ні.

11. Податкова система в Україні розпочинає свою історію з ...

- а) VIII – XII ст.;
- б) VII – X ст.;
- в) IX – XIII ст.;
- г) VI – XI ст.

12. Найхарактерніші особливості збору данини:

- а) неврегульованість розмірів та періодичності збору податків;
- б) величезна кількість та різноманітність податків;
- в) випадковість й свавілля поборів, збирання їх особами, які мали зацікавленість у максимальній особистій наживі;
- г) усі відповіді вірні.

13. Після хрещення Русі була впроваджена обов'язкова церковна «десятина»?

- а) так;
- б) ні.

14. За часів правління Богдана Хмельницького податки платили ...

- а) селяни, міщани та козаки;
- б) селяни і козаки;
- в) селяни і міщани, а козаки не сплачувати податки;
- г) міщани і козаки.

15. Податковий кодекс України було затверджено ...

- а) 02 грудня 2010 р.;
- б) 24 серпня 1991 р.;
- в) 12 лютого 2009 р.;
- г) 11 січня 2005 р.

ТЕМА 7.
ЕВОЛЮЦІЯ СТАНОВЛЕННЯ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Теоретичні питання для обговорення

1. Історія розвитку податкової системи Великобританії.
2. Розвиток податкової системи Німеччини.
3. Еволюція становлення податкової системи Франції.

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. Яке значення в історії оподаткування Англії мала Велика хартія вільностей?
2. Які були наслідки для англійської податкової системи після прийняття “Білля про права” (1689 р.)?
3. Визначіть ключові особливості сучасної податкової системи Великобританії?
4. Назвіть представників німецької фінансової науки.
5. Які досягнення німецької наукової школи у вченні про податки?
6. Охарактеризуйте діяльність державних діячів, котрі внесли великий вклад у розвиток національної податкової системи Німеччини (Отто Бісмарк, Конрад Аденауер, Людвіг Ерхард).
7. Які зміни і нововведення в оподаткування внесла Велика французька революція? В чому полягає їх світове значення?
8. Розкрийте роль Жана-Батиста Кольбера у розвитку оподаткування Франції.

Тематика рефератів

1. Велика Британія як батьківщина податкового права.
2. Фіскальні перетворення Великої французької революції та вчення французьких економістів про податки
3. Німецька школа вчення про податки та адміністрування податків

Тематика для підготовки міні-лекцій з презентацією

1. Сучасна система державних податків у Великій Британії.
2. Система земельних і місцевих податків у Німеччині
3. Податкове відомство та адміністрування податків у Франції

Тестові завдання

1. Велика хартія вільностей (1215 р.) проголосила:
 - а) принцип бездефіцитності бюджету;
 - б) запровадження універсального акцизу;
 - в) право короля вводити податки;
 - г) виключне право парламенту установлювати податки?

2. Податковий ценз, котрий деякий час існував у Німеччині, а також у Франції, означає:
 - а) зменшення податку на певну суму;
 - б) позбавлення права обирати і бути обраним в органи влади;
 - в) право обирати і бути обраним в органи влади;
 - г) збільшення податку на певну суму?

3. Податковий імунітет – це:
 - а) звільнення від податку окремих категорій осіб на підставі їхнього привілейованого становища;
 - б) звільнення від податку певної території;
 - в) звільнення від податку певної галузі виробництва;
 - г) відмова держави від справляння податків протягом певного періоду?

4. Один із названих нижче економістів – видатний німецький учений, класик фінансової науки:
 - а) Енріко Бароне;

- б) Рудольф Гольдшейд;
- в) Адольф Вагнер;
- г) Френсіс Еджворт;
- д) Ерік Ліндаль;
- е) Еміль Сакс?

5. Податковий кадастр – це:

- а) збірка податкових законів;
- б) реєстр податків;
- в) реєстр платників податків;
- г) систематизований суцільний опис об'єктів оподаткування?

6. Які правові акти становили підґрунтя для становлення податкової системи Великобританії?

- а) Велика хартія вільностей, Білль про права, Угода між парламентом, короною і церквою;
- б) Велика хартія вільностей, Білль про права;
- в) Білль про права, Угода між парламентом, короною і церквою;
- г) Велика хартія вільностей, Угода між парламентом, короною і церквою.

7. У середньовічній Англії переважало ...

- а) непряме оподаткування;
- б) пряме оподаткування;
- в) митні збори;
- г) десятина.

8. Першою з європейських країн у 1842 р. запровадила майново-прибутковий податок ...

- а) Франція;
- б) Німеччина;

- в) Великобританія;
- г) Данія.

9. В сучасній системі Великобританії головним за соціально-економічним значенням є податок –

- а) на доходи фізичних осіб;
- б) муніципальний податок;
- в) податок на прибуток корпорацій;
- г) рентний збір з житлових приміщень.

10. Яка країна вважається батьківщиною камералістики ?

- а) Англія;
- б) Франція;
- в) Німеччина;
- г) Іспанія.

11. У Німеччині в середні віки діяла система відкупу?

- а) так;
- б) ні.

12. В сучасній Німеччині Митниця (Zoll) відноситься до

- а) Міністерства фінансів землі;
- б) Федерального міністерства економіки;
- в) Федерального міністерства фінансів;
- г) Федерального центрального податкового управління

13. У Франції вводилися податки, які спочатку носили тимчасовий, надзвичайний характер, а з часом стали постійними?

- а) так;
- б) ні.

14. Першим непрямим податком у Франції був

- а) подушний податок;
- б) акциз на сіль;
- в) мито;
- г) поземельний податок.

15. Сучасна податкова система Франції на центральному, регіональному і місцевому рівнях налічує таку кількість податків

- а) 150;
- б) 200;
- в) 214;
- г) 95.

ТЕМА 8.

РОЗВИТОК ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ США ТА КРАЇН СХОДУ

Теоретичні питання для обговорення

1. Становлення податкової системи США.
2. Розвиток податкових систем країн Сходу.

Питання для самоперевірки та контролю знань

1. З якою метою у США запроваджено мінімальний альтернативний податок?
2. В чому була причина того, що в США довгий час не існувало прямих податків, які стягувалися непропорційно до кількості населення кожного штату?
3. В чому суть 16-ї поправки до Конституції США?

4. Як позначився Новий курс Рузвельта на оподаткуванні США?
5. Що таке День свободи від податків (Tax Freedom Day)?
6. В чому полягає особливість оподаткування корінного населення Америки (індіанців)?
7. Які основні податкові доходи державного бюджету КНР?
8. Які основні податкові доходи місцевих бюджетів у Китаї?

Тематика рефератів

1. Порівняльний аналіз податкових систем США і України.
2. Особливості оподаткування корінного населення в США.
3. Функціонування спеціальних економічних зон на пільги по прибутковому податку в Китаї.

Тематика для підготовки міні-лекцій з презентацією

1. Сучасна система федеральних податків у США.
2. Структура податкової системи США.
3. Особливості податкового регулювання в КНР.

Тестові завдання

1. Податок на доходи фізичних осіб (personal income tax) у США справляють за шкалою податкових ставок:
 - а) пропорційних (плоских);
 - б) прогресивних;
 - в) регресивних;
 - г) комбінованих?

2. Америка була територією без податків значну частину своєї історії?
 - а) так;
 - б) ні.

3. 16-та поправка до Конституції США вступила в силу у

- a) 1925 р.;
- б) 1913 р.;
- в) 1812 р.;
- г) 1923 р.

4. До 1936 року найвища ставка податку на доходи в США дорівнювала

- a) 76%;
- б) 94%;
- в) 50%;
- г) 65%.

5. Р. Рейган у 1981р. знизив усю сітку індивідуальних податкових ставок на

... .

- a) 30%;
- б) 25%;
- в) 40%;
- г) 20%.

6. У США фіскальний (фінансовий, бюджетний, податковий) рік триває:

- a) з 1 жовтня по 30 вересня;
- б) з 1 січня по 31 грудня;
- в) з 1 вересня по 31 серпня;
- г) з 1 червня по 31 травня.

7. Головним у податковій системі США є податок

- a) індивідуальний податок на доходи фізичних осіб;
- б) цільовий соціальний податок;
- в) податок на прибуток корпорацій;
- г) податок на майно.

8. Адміністрування федеральних податків в США покладено на

- а) Департамент оподаткування;
- б) Службу внутрішніх доходів;
- в) Міністерство фінансів;
- г) Департамент збору податків.

9. У Стародавньому Китаї основну частину податного населення становили:

- а) ремісники, землероби, крамарі, торговці;
- б) селяни, крамарі, торговці;
- в) ремісники, землероби;
- г) крамарі, торговці, церковні служителі.

10. Подушний податок брався з кожного, хто досяг 15-ти річного віку?

- а) так;
- б) ні.

11. Фіксований податок у Китаї ввели в

- а) VI-III ст. до н.е.;
- б) IV - III ст. до н.е.;
- в) III-I ст. до н.е.;
- г) V-II ст. до н.е.

12. В даний час в Китаї налічується ... податків.

- а) 30 видів податків;
- б) 100 видів податків;
- в) 25 видів податків;
- г) 70 видів податків.

13. У спеціальних економічних зонах пільги по прибутковому податку із спільних підприємств становлять 15% замість 33% на решті території КНР?

- а) так;
- б) ні.

14. Ставка ПДВ в КНР становить

- а) 20%;
- б) 15 %;
- в) 17%;
- г) 22%.

15. Гонконг, об'єднавшись з Китаєм, буде зберігати свою власну податкову систему до року

- а) 2027;
- б) 2037;
- в) 2047.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТІВ

Реферат має бути підготовлений і презентований українською мовою, без орфографічних помилок та скорочень, окрім загальноприйнятих (МСФЗ, П(с)БО тощо). Всі сторінки реферату мають бути пронумеровані, на титульній сторінці номер не ставиться. Текст оформлюється 14 шрифтом, Times New Roman, інтервал 1,5, абзацний відступ 1,25, вирівнювання основного тексту по ширині, вирівнювання заголовків по центру.

Заголовки розділів, ВСТУП, ВИСНОВКИ, ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ пишуться великими літерами жирним шрифтом. Підзаголовки – перша буква велика, інші – з малої букви.

Реферат обов'язково повинен містити такі структурні частини: титульна сторінка, план або зміст, вступ, 3 розділи (не менше), висновки, перелік використаних джерел, додатки (за необхідності).

Кожен розділ починається з нової сторінки, якщо є підрозділи, то їх можна продовжувати на тій же сторінці, пропустивши 2-3 абзаци.

В рисунках та таблицях текст оформлюється 12 шрифтом. Рисунки та таблиці нумеруються в межах розділів, наприклад, Рисунок 1.1.(перший рисунок першого розділу), Таблиця 2.3(третя таблиця другого розділу).

Вимоги до обсягів: загальний обсяг реферату – 15-20 сторінок, вступ, висновки – 1 сторінка, перелік використаних джерел – не менше 10.

Не допускається плагіат у рефераті – використання чужих праць без посилання на них, копіювання повністю або частково чужих текстів. На всі джерела з переліку в тексті мають бути посилання, оформлені в квадратних дужках з номером джерела у переліку літератури. Наприклад, [4].

Інформація в рефераті має бути актуальною, логічною та відповідати дійсності. Використання застарілої інформації та статистичних даних не допускається.

Перелік літератури оформлюється згідно ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (приклад див. нижче).

Реферат оцінюється за умови його відповідності зазначеним вимогам, захисту на практичному занятті та завантаження в СДН Moodle у відповідний розділ.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ РЕФЕРАТА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

РЕФЕРАТ

на тему: «Велика Британія як батьківщина податкового права»
з дисципліни «Історія бухгалтерського обліку і оподаткування»

Виконав(-ла):

здобувач вищої освіти II курсу

групи ОА-191

Іванов Іван Петрович

Перевірила:

д.е.н., доцент,

доцент кафедри економіки,

обліку і оподаткування

Сакун Олександра Сергіївна

Чернігів 2022.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційованого заліку

1. Історичні передумови виникнення обліку.
2. Періодизація розвитку бухгалтерського обліку.
3. Зародження обліку в різних країнах Давнього світу.
4. Облік у період раннього Середньовіччя.
5. Зміст та значення в історії обліку «Трактату про рахунки і записи».
6. Поширення подвійного запису у різних країнах світу.
7. Облік на території України в дослов'янський період.
8. Облік на території України в період княжої та польсько-литовської доби.
9. Бухгалтерський облік в Україні у XIV-XVIII ст.
10. Облік в Україні наприкінці XVIII – на початку ХХ ст.
11. Бухгалтерський облік в Україні у радянський період.
12. Виникнення та розвиток української бухгалтерської школи.
13. Поняття та сутність облікових теорій
14. Зародження французької, італійської та німецької бухгалтерських шкіл.
15. Формування англійської та англо-американської бухгалтерських шкіл.
16. Становлення української бухгалтерської школи
17. Розвиток обліку в англійських країнах.
18. Розвиток обліку в європейських країнах.
19. Національні системи обліку
20. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.
21. Періодизація історії оподаткування.
22. Розвиток оподаткування в епоху середньовіччя.
23. Історія оподаткування в Україні
24. Історія розвитку податкової системи Великобританії.
25. Розвиток податкової системи Німеччини.
26. Еволюція становлення податкової системи Франції.
27. Становлення податкової системи США.
28. Розвиток податкових систем країн Сходу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бухгалтерський облік як наука: від основ до об'єктивної картини світу: колективна монографія / за заг. ред. В.Я. Плаксієнка. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 340 с.
2. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. Київ: ЦУЛ, 2019. 509 с.
3. Васільєва Л.М., Бондарчук Н.В., Бондарчук О.П. Історія бухгалтерського обліку: навчальний посібник. Дніпро: Типографія «Стандарт», 2016. 224 с.
4. Лука Пачолі Трактат про рахунки та записи. Переклад Н. М. Ткаченко. Київ: Алерта, 2021. 180 с.
5. John Sturgeon Mackay, Edward Boyd, J. Row Fogo. A History of Accounting and Accountants. Franklin Classics Trade Press, 2018. 532 p.
6. Parthasarathi Shome. Taxation History, Theory, Law and Administration. Springer International Publishing, 2021. 504 p.
7. Акименко О. Пономаренко В. Економічна інтеграція країн та її вплив на гармонізацію системи обліку та фінансової звітності: досвід Ізраїлю. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2(26). С. 43-50.
8. Баширова Г. Податок на прибуток: генезис трактування поняття та об'єкт бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 3. С. 38-46. DOI: 10.31767/nasoa.3-2020.04.
9. Белова І. М., Спільник І. В. Бухгалтерський облік в Україні у XIX–XX століттях. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Випуск 14, частина 1. С.22-26.
10. Бойко О. Еволюція податкової системи України. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 2 (51). Ч. 2. С.241-247.
11. Буканов Г. М., Купін А. П. Проблема історії розвитку акцизного податку. *Науковий вісник ХДУ*. Випуск 1. Т. 2. 2017. С. 12-15.
12. Кіш Є. Б. Історичні аспекти формування бухгалтерського обліку як науки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип.38. С. 48-51.
13. Корягін М. В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2016. 276 с.
14. Краус Н. М., Краус К. М., Марченко О. В. Чудернацькі податки в різних країнах світу: історичні традиції, тенденції і суперечності існування. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8963>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.6.7
15. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2021. 336 с.
16. Легенчук С. Ф. Історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку в Україні та світі: монографія. Beau Bassin: GlobeEdim, 2020. 212с.
17. Мельник Т. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку і контролю в Україні в умовах євроінтеграції: монографія. К.: Кондор, 2017. 228 с.
18. Остап'юк М. Я., Даньків Й. Я. Історичні аспекти становлення і розвитку бухгалтерської науки в Україні кінця XVIII початку XXI століть. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування*. 2017. № 1(47). С. 86–93.

19. Саун О.С. Історичні передумови виникнення і становлення бухгалтерського обліку. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип.59.С.127-129. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct59-23>

20. Семенець І.В. Оподаткування доходів громадян в Україні: історія становлення та сьогодення. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2019. Випуск 14. С.296-303.

21. Царук Василь. Історичні засади розвитку бухгалтерського обліку як елемента системи корпоративного управління. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Випуск 1-2. С. 15-25. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.01.015>

22. Saienko, O., Somchenko, V., & Melnyk, A. (2021). Historical aspects of the formation and development of accounting. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*, (2 (50), 52-55. <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2021-2-50-09>

ЗМІСТ		
ВСТУП		3
<i>ТЕМА 1.</i>		4
<i>ТЕМА 2.</i>		8
<i>ТЕМА 3.</i>		13
<i>ТЕМА 4.</i>		19
<i>ТЕМА 5.</i>		25
<i>ТЕМА 6.</i>		29
<i>ТЕМА 7.</i>		34
<i>ТЕМА 8.</i>		38
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТІВ		43
ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ		45
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА		46